

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Ser[mo] p[ri]mus

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Dñica. XXI. post Trini.

ppria em pscia arguete puincif. In illo ei iudicio ome gen^o excusatiōis cessabit. **D** charissimū qntum timere debem^o h^o hūi improperiū. Quō huc intrasti zc. Chriā nī nomē frustra ille fortit^o q^o chīm nō imitatur. Quid em tibi pdest vocari qd nō es? Si chriā nī te esse delectat: q^o sunt chriā nī nitaris gere: z merito tibi nomē chriā nī as sume. Chriā nī iusticie: bonitatis: integritatis: patie: castitatis: pudicie: pietatis: humilitatis: z innocētie: est nomē. Et tu istō nomē quō tibi defedis z vēdicas cui de tāplū^o reb^o nec pauca subsistū. Chriā nī anus: est q^o nō noie tm: sed ope chriā nī est. **I**dē. Quisq^o factis negat chīm antichris est. Quis est q^o nō credit q^o iesus sit chris: qui non viuit quomodo precipit chrisus. **M**ulti dicūt: credō: sed fides sine opibus nō saluat. **U**niciq^o itaq^o taliū nictur^o est chris: Amice quō huc intrasti zc. **T**ertia est seueritas infernalis dānatiōis. **U**n se/ quif: Tūc dicit rex ministris: angelis diuine iusticie: recurozib^o: vl etiā isti ministri sūt mali spūs deputati ad puniēdos malos hoies. **O**igen. **D**erito ipi sunt pene auctores q^o fuerūt culpe suggestores. **A**it mōz rex ministris: Ligatis manib^o z pedibus: misite eū in tenebras exteriores. **I**bi erit fletus z stridor dentū. **U**bi tāgūt trūplex grauis miseria. **P**rima impossibilitas euasiōis: cū dicit Ligatis manib^o z pedib^o. i. ablata facultate reuertēdi ad salutē. **R**eg. **L**igant tūc pedes z man^o per districciones sine q^o mō a pūis opib^o ligari noluerūt p melioratiōez vite. **S**ecūda horribilitas incarcerationis: cū dr: **I**n tenebras exteriores. **S**ic. **I**nteriores tenebras dicim^o cecitātē mētis. exteriores pō eternā noctē dānatiōis. **T**ertia ē acerbitas afflictiois. cū dicit **I**bi erit fletus et stridor dentū. **H**iero. **I**n fletu oculoꝝ et stridore dentū: p metaphorā membroꝝ corpaliū magnitudo onditur tormētōriū. **E**tq^o (vt dicit ipse **H**iero.) **I**n puulo nūptiali nō initiū sed finis qritur: conclusio et gūalis sentētia parabole infer. s. **M**lti sunt vocati. s. ad fidē: pauci pō electi. s. cōparatiue ad glām. **B**ego. **T**anto g^o libi vnusq^oq^o metuat: z in humilitate se dep^omat: qnto si se elect^o ignorat. **Q**uare: qz qd sepe dicendū est: z sine obliuione reti

nendū: multi sunt vocati: pauci pō electi. **E**xemplū vide dñica in. lxx. ser. viij. **E**rti^o ar. **A**ud. zc. **N**ō putetis in nūptijs celestib^o dimitti cū veste sordida inq^orat. **J**ura em dicit. **V**ilib^o psonis nō sunt pcedēdi honores. **E**. de dignitatib^o. l. **R**eg. famosus. **E**t de electiōe per inq^oratōz. **E**t de excessib^o platoꝝ. **I**nter dilectos. **A**udite **I**nitiat aliq^o ad nuptias filij regis tali pacto: vt nō veniat nisi cū veste aurea: alāz turpiter incarcerationitur. **F**orte se excusat qz nō habz. **R**ex autē dr et **G**ade ad pcuratorē meū: z dabit tibi. **I**lle autē negligit ire: et venit volens intrare nuptias. cū veste sordida z lacerata. **N**ō ne mōnto expellit. **E**xpone z applica: qm siq^o voluerit ire ad pcuratorē xpi. i. ad sacerdotē declarās indigētā suā z pscā de regēs p veracē pessione dabit ei vestē aurea grē et charitatis sine q^o nemo admittitur ad celestes nuptias. **U**n **B**atr. xxv. **Q**ue parate erāt intrauerūt cū eo ad nuptias: **E**t clausa est ianua. s. imp^oparatis

Dñica. xxj. post Trini. ser. p^omus.

Domine de/ scende pusc^o mortaf filius me^o. **J**oā. iij. **C**ōfortami in dño z in potētia virtutis eius. **E**phef. vj. **V**erba thematis petitio est reguli p filio moriēte: quā vobz etiā vnusq^oq^o facere p^oania in pctis languēte. **R**egul^o ille officialis erat impatoꝝis deputat^o ad regimen galilee: vel forte aliq^o de familia herodis tetrarche pollens aliq^o pncipatus dignitate. **D**ozalic. **H**omo repidus circa curaz sui nō rex sed regul^o diminutiue dr. **S**ed qui diligēt^o imperat passioib^o suis: rex est **S**eneca. **H**is habere magnū honorē: da bo tibi imperiū **I**mpera tibi. **R**eguli autē filius infirmat: qn rōni sensualis appetit^o p^otrarat q^o obedire oz rōni: sicut fili^o p^ol. **S**ed forte dicitis: **D**ifficilis res est. **A**udite apostolū dicentē. **C**ōfortamini in dō mīno zc. vbi tria facit. **P**rimo hortat ad p^olotionē. **C**ōforta. **S**ecdo ad p^olatois modificatoz: i dño **T**ercio ondit modificatiōis p^oditōz: et in potētia virtutis eius.

De pmo Esa. xl. Cōsolamini p̄solamini popule meū. Vel de duobus p̄mis Philip. iij. Gaudete in dño sp̄. De tertio Phil. iij. Omnia possum in eo q̄ me p̄fortat. Et Job. xvij. P̄de me iuxta te ⁊ cuiusuis manus pugnet p̄tra me.

Domine ⁊c.

Prim⁹ arti. An necessitas moriendi venit ex pctō: nō. Omne p̄positū ex cōtrarijs est naturalit̄ corruptibile q̄si habēs in se causam corrupciōis: sed corpus humanū ē h̄mōi: igit̄ est naturalit̄ corruptibile ⁊ nō ex pctō. Cōtra Ro. v. Per pctm̄ moīs intrauit in mundū. R̄ndet Tho. j. par. q. lxxxv. q̄ moīs nō puenit dī recte et p̄ se ex pctō: cū moīs ⁊ h̄mōi defectus sint p̄ter intentiōez peccātis: sed p̄ accidēt̄ tm̄ tāq̄ a remouētē phibēs. Propter demeritū em̄ Ade subtraxit diuina sentētia ab hoīe originalē iusticiā p̄ quaz inferiores vires anie p̄tinebant sub rōne absq̄ deordinatiōe: et totū corp⁹ sub ania absq̄ defectu. Et ideo subtracta hac iusticia originali: Sicut vulnerata est natura humana q̄ntum ad animā p̄ deordinatiōnē potentiaz: ita est corruptibilis hō factus p̄ deordinatiōnē ipsius corp⁹. Hoc Thomās. **P**ro fundamēto. Sepi⁹ est cōsiderāda nōstra mortalitas. quoniā vt dicit Seneca ad Lucillū. Quotidie morimur: quotidie demit̄ aliq̄ pars vite nōstre: ⁊ tūc quoq̄ cum crescimus: vita nōstra decrescit. Et Matthe⁹ vindocinē. in Tobia. Mortale tributū solueret nature lege tenet homo. Lū ergo querit̄: An necessitas ⁊c. Dic respōsiōnē vt sup̄. Et q̄ concludit q̄odiendū est peccatū per quod moīs in homies venit: nō solum moīs nature: sed etiā culpe et gehenne. Roma. vj. Stipendia peccati moīs. Audiēdo peccatores: auari: lubrici: inuidi: luxuriosi ⁊ cōp̄ fautores ⁊c. Recogitate sepius illā durāz diuine iusticie irreuocabilē sentētia. Gen. iij. In sudore vult. tui v̄teris pane tuo donec reuertaris in terrā de qua sumpt⁹ es: quia puluis es et in puluere reuertēris. Si hoc bene recogites: tunc apparebit mundi vanitas. quoniā vt dicit Psalm̄. Cum interierit nō sumet omnia neq̄ descendet cum eo gloria eius. **F**igura Danielis. iij. Libarta appōsita idolo Bel: sacerdot̄

res comedebant. Vide ibi. Spiritualit̄. Bel interpretatur venter: et signat cor huius manū cui multa congregat miser homo: sed nō comedit: alienis em̄ reseruatur. Et h̄is scire quomō deuoant omnia: aduerte super cineres. i. sup̄ sepulcrū. Hieron̄. Facile p̄emnit omnia qui se semp cogitat moriturum.

Secundus articulus. Juxta thesia et textū euāgelicū tria s̄ p̄sideranda. Primum est infirmitatis occasio fugiēda. Secundū est infirmitatis condicio p̄calienda.

Tertium est infirmitatis curatio expectanda.

In hoc sermone dicenduz de pmo Vbi notat q̄ in euāgelio insinuat̄ triplex occasio infirmitatis.

Prima est carnalis nobilitas.

Secūda est mundialis p̄speritas.

Tertia est tp̄alis iocūditas.

Prima est ⁊c q̄ signat in hoc q̄ ille q̄ infirmabat̄ erat filius reguli. Ex nobilitate q̄ dā carnis sumit̄ pleriq̄ occasiōnē morbi spiritualis. Sepe em̄ nobiles efferunt in sup̄biam: sepe exercēt rapinā: subditos opprimūt: in lutū luxurie se immergūt. Hieron̄. Nobilitas carnis plerūq̄ ignobilitatem parit mentis. **S**ecūda est mundialis p̄speritas: que in hoc signat q̄ ille infirmabat̄ capharnaūz: quod interpretatur ager pinguedinis. Sepe em̄ tēporaliū rerū abundantia occasiōnē dat̄ spiritualis infirmitatis. Boetius. Plus homib⁹ reoz aduersam q̄ p̄speram p̄desse fortunaz. Et Seneca. Tunc filia salutaria aduoca cum tibi alludit vite p̄speritas. ⁊ Deuteronom̄. xxxij. In crassatus: impinguat⁹: dilatatus: dereliquit deum factozē suum. Circa quod notandū est illud Chrysof. Quādo p̄speritate fruimur cum in malignitate viuamus: tūc nobis magis est ac magis dolenduz. **T**ertia est tēporalis iocūditas: que signat̄ ex interpretatiōe alia huius nomis Capharnaū. Interpretat̄ ei villa p̄solationis. Plana em̄ cōsolatio et inep̄ra leticia plerūq̄ est causa morborū sp̄ialū. Jo. Ecce. ij. Risū reputaui erroze et gaudio dixi: qd̄ frustra deciper̄. ⁊ Prover. xv. Stulticia gaudii stulto Lū q̄ h̄ aliq̄ tp̄alis gaudij materia imiscēda est et

Dñica. XXI. post Trinitatis

materia doloris. Grego. Presentis tps
si qua e: ita e agenda leticia: vt amaritudo
sequeris iudicij nuqz recedat a membra.
Considerate itaqz qm ois tps leticia
to preterit exēplū legitur in vi. fratꝝ p̄
dicatoꝝ q magister Rulandus in qdam
festo habuit de scarleto nouas z p̄ciosas
vestes. Et cū solennibus eplis interfuss
set z totū diē in vanitatibꝝ z ludis z va
na glā trāsgisset sero ad se reuersus z ta
ctus intrinsecus spūctō: ait. Ubi est fe
stum quod scimus: Et illa leticia q abijt
Pependens q omis mundi leticia cito
transit: z in dolore p̄rituz sequēti die ordi
nem predicatorū est ingressus. In q mul
tis anis deo seruiuit scitrate z doctrina p̄
clarus. bene qppe p̄siderauit: qm vt dicit
Greg. Domētaneū est qd delectat: eter
nū vero quod cruciat.

Tertius ar. Aud. zc. Attendite qntā
grauius e periculū morbi spūalis q̄
corporalis. Jura em dicūt. Ubi maius pi
culum vertit cautius z diligentꝝ est agē
dū. vij. q. ij. ca. vltimo. Et in authentica:
ap̄d eloquentissimū. L. de fide instru. Au
dite. Bone diligēter fugerētis occasiōes
morbi corporalis: puta cōicatiōem eoz q̄
morbo p̄tagioso vt peste z hmōi vexant:
Eerte multo diligentꝝ fugiēde sūt occa
siones morbi spūalis. Jo Eccl. xxj. Qua
si a facie colubri fuge peccata. zc.

Dñica. xxj. post trinitatꝝ.

Sermo secundus.

Dñine de

scēde. zc. Induite vos ar
maturā dei vt possitis sta
re aduersus insidias diaboli qm non est
nobis col. zc. vsqz in celestibus. Eph. vj.
Sic nos oportet indui ne moriat aia nra
In illis autē p̄bis apli tria sūt notāda.

Primū: salutaris exhortatio. Induite
vos armaturā dei. s. virtutes.

Scōm: exhortatiōis p̄clusio: vt possi
tis stare. scz absqz casu aduersus insidias
diaboli.

Tertū: p̄clusionis ratio: qm nō est nob.
colluctatio aduersus carnē z sanguinē. i.
hoies visibiles s; aduersus p̄ncipatus et
ptates. i. demones illoꝝ ordiū: aduersus.

mūdi rectores. i. hoim mūdanoꝝ z malo
rū q̄ regūtur a demonibꝝ tenebrāz harū.
Siles em sūt tenebre cōtra spūalia neq̄
cie. i. p̄tra spūs neqz: in celestibꝝ. i. in h aere
caliginoso: q̄ exponit de lyra. De p̄mo.
Ro. xij. Induamur arma lucis. De secū
do z tertio. j. Pe. v. Aduersariꝝ vester dia
bolus tanqz leo zc.

Dñe zc. **R**i. ar. An hō ex libero arbitrio pos
sit euadere morte p̄cti: Vel an possit dia
bolꝝ inferre necessitatē ad peccandū: Q̄
possit diabolus inferre zc. Job. xij. Nō est
p̄tās sup terrā q̄ ei valeat p̄parari. Cōtra
Jaco. iij. Resistite diabolo z fugiet avo
bis. **R**idet Tho. j. ij. q. lxx. q̄ diabolꝝ
p̄tia p̄tate nisi refrenet a deo: p̄t aliq̄
ex necessitate inducere ad faciendū aliq̄
actū q̄ ex gñe suo p̄ctm ē: s; nō p̄t iducere
necessitatē peccādi. Qd p̄t ex h̄ motiuo
q̄ homo ad peccandū nō resistit nisi p̄ ra
sione cuiꝝ vsum totaliter ipeditre p̄t mo
uendū imaginationē z appetitū sensitivū
sicut in arrepticis p̄. S; tūc rōe sic liga
ta q̄qd hō agat nō imputat ei ad p̄ctm
Sed si rō sit totaliter ligata ex ea p̄te q̄ li
bera est resistere p̄t p̄ctō. Uñ p̄ q̄ dia
bolus nullo mō p̄t iducere hoi necessitatē
peccādi. Ad argumentū autē dicēdū q̄ nō
q̄libet p̄tās maior hoie p̄t mouere volū
tatē hois: s; solus deꝝ. Hec Tho. **P**ro
fūd. Nullus peccat nisi p̄tia volūtate.
Juuenalis. P̄ctis cause male tñ ē z ori
go penes te. Et Sen. ad lu. Valētior oī
fortuna animꝝ ē z ipe res suas in vtrāqz p̄
tē ducit: brēqz ac misere vite sibi causa est
Eū q̄ q̄rit An hō. zc. Dic rñ. vt s. Ex q̄
p̄clude miserabile ac vituperabile p̄ctōꝝ
p̄ditionē q̄ libere ac p̄tia volūtate relin
quūt deli z vadūt ad diabolū: amittūt pa
radisū z currūt ad infernū: vitā refugiūt
mortē incurrūt. Uñ q̄dā. Quā male frau
dat q̄ stulte ludificat. Qui p̄t florē mun
di vanūqz decōrē. Qui p̄t apparet quā
si flos z p̄tinꝝ aret. Tēdit ad infernū: per
dit diadema supernū. Tūc flets z tristis
q̄ penis subdit istis. Valler p̄terite q̄ in
omni tpe vite. Pauper vixisset nec diu
tias habuisset. Hec attendite o mūdant: o
lubrici zc. S; vñ hoc q̄ tā multi sic seip̄
sos decipiūt. Sane p̄pter defectū bñ vigi
landi in bonis p̄siderationibꝝ. Per in con